

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Sexta. Commemorantur variæ causæ ex priscorum Patrum doctrina, & aliis à nobis excogitatis, ob quas decuit B. Virginem matrimonium contrahere, & Iosepho in coniugem dari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

& unitas vinculi connubialis, quo Maria, & Ioseph verè erant copulati, vnionem Christi cum Ecclesia significabat, quod captopter meritò Augustinus sacramentum vocauit, Apostolo dicente: *Sacramentum hoc magnum est; ego autem dico in Christo, & Ecclesia.* Rupertus item super cap. i. Matth. egregiè dixit: *Coniugium cælestè, non terrenum, vnus spiritus, & vna fides erat in eis, sola illis carnis corruptio desinit, &c.* Congruit sanè potiori iure huic matrimonio, quod de suorum parentum coniugio, Nazianzenus oratione decimanona dixit: *Sic existimo, si quis ab vltimis terrarum finibus, atque ex vniuerso hominum genere, prestatissimum coniugium conciliare studuisset, nullum vnquam hoc prestantius, aptiusque reperiri potuisse.* hæc illis quibus demum addo tria illa verba, quæ in officio sancti Iosephi iuxta pristinum Carmelitarum Breuiarium in Antiphona ad Magnificat, habentur: *Felix matrimonium, fide sacrum, nec prole vacuum, sed flore verento vice Pater, Virgo parens cum honore virginali, pura sibi coniugali mutuo subseruiunt, & dulcem enutriunt pari voto filium, quorum ministerio latens in mysterio deceptionis inimicum, verum decus, & antiquum perfecit consilium: consilium, inquam, sanctissimæ Trinitatis, cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum Amen.*

HOMILIA VI.

Commemorantur varia cause ex priscorum Patrum doctrina, & alijs à nobis excogitatis, ob quas decuit B. Virginem matrimonium contrahere, & Iosepho in coniugem dari.

PROPOSITVM argumentum, vt solita nostra perspicuitate, cui valde semper consulumus, edisseramus, placuit omnes causas, ob quas beatam Virginem in matrimonium dari oportuit, ad quatuor præ-

cipuè capita reuocare: quædam enim tenent se ex parte Virginis, quædam ex parte Christi, aliæ ex parte nostra, nonnullæ etiam ex parte communis hostis generis humani. D. Ambrosius hanc reddit ex parte Virginis causam, vt honori eius cõfuleretur. Si enim cum nupta filium haberet; certè Hebræi Virginem stupratam esse non iudicarent; verba Ambrosij hæc sunt: *Desponsata fui Virgo, ne temeraria virginis adureretur infamia, cuius grauis alius corruptele videretur insigne præferre.* Sciebat Dominus teneram esse Virginis verecundiam, & lubricam famam pudoris; seruetur itaque sancta Maria, sicut pudore integra, ita inuolabilis opinione Virginitas, oportet enim sanctos ex alijs bonum testimonium habere, qui foris sunt. Nec decuit sinistra Virginibus opinione viuentibus velamen excusationis relinqui, quòd infamata Mater quoque Domini videretur: hæc Ambrosius, qui eodem libro, inquit: *Maluit Dominus aliquos de suo ortu, quam de matris pudore dubitare; sciebat enim teneram esse Virginis verecundiam, & lubricam famam pudoris; nec putauit ortus sui fidem matris iniurijs astruendam.* Ferunt Historiographi, quod cum Alexander Magnus ad matrem suam Olimpiam scribens in epistolæ subscriptione hæc verba apposuisset: *Alexander, Dei Iouis filius:* illa cum increpauit, quòd, vt se filium Iouis prædicaret, matrem suam adulteram faceret, grauique infamiae nota illam afficeret. longè sanè aliud fuit ingenium Christi Domini quam Alexandri, cum ille, vt se honestaret, matrem suam deonestabat; Christus verò, ne Virginis matris suæ honor minima denigraretur infamia, maluit filium cuiusdam fabri reputari, quam bonam Virginis famam quidquam nocuenti recipere. D. Hieronymus super cap. i. Matth.

D. Ambrosius in Lucam.

D. Ambrosius.

D. Hieronymus. *Ne tanquam adultera à Iudeis lapidaretur: eandem tradit Eusebius Emisænis his Euseb. Emif. verbis: Si virum non habuisset, & grauida homin. in videretur, nulla ei excusatio subuenire posset, gil. nat. De vt quasi adultera non lapidaretur; quis enim min.*

ei crederet, sine viro concepisse? quis enim ei crederet, de Spiritu sancto eius vterum intumuisse? erat enim hoc iniustatum, & sine exemplo; melius ergo fuit, quod Virgo ad tempus non virgo putaretur, quam quod accusata lapidaretur; non enim violatur virginitas falsa opinione, occiditur autem innocens plerumque falsa accusatione. Poterat enim Dominus, & aliter Matrem suam non solum ab iniusta damnatione, verum & à falsa opinione defendere, si vellet, qui semper in potestate habuit facere quidquid vellet: cur autem hoc magis voluerit, ipse scit; cum ergo sic ei placuit, placeat igitur & nobis. Illud tamen D. Hieronymi rationem impugnare videbatur, quod si Virgo desponsata non esset, non posset de adulterio condemnari: quomodo ergo verum est, quod si desponsata non esset, tamquam adultera lapidaretur; sed huic objectioni cum Angelico Doctore 3. p. q. 29. art. 1. ad 4. respondeo, quod iudicio adulterarum lapidabatur secundum legem, non solum illa, quæ iam erat desponsata, vel nupta, sed etiam illa, quæ in domo patris custodiebatur vt Virgo, nuptura quædoque: vnde dicitur Deuter. 22. Si non est in puella inuenta virginitas, lapidibus obruant eam viri Ciuitatis illius, & morietur, quia fecit nefas in Israel, vt fornicaretur in domo patris sui. Vel potest dici secundum quosdam, quod B. Virgo erat de stirpe Aaron, vnde erat cognata Elisabeth, vt dicitur Lucæ 1. Virgo autem de genere sacerdotali propter stuprum occidebatur; legitur enim Leuit. 21. Sacerdotis filia si deprehensa fuerit in stupro, & violauerit nomen patris sui, flammis exuretur: quidam referunt verbum Hieronymi ad lapidationem infamiae.

D. Bernard. Diuus Bernardus aliam ingenio, & pietate eius dignam rationem adhibuit, vt scilicet Ioseph testis esset virginitatis Mariæ: Nemo enim in asserenda castitate tam dignus esse poterat fide, quam qui custos illius erat, & maritus, qui maximè & scire debuit, & potuit, quemque credibilis erat, naturali maritorum zelotypia, impudicitiae crimen, vbi non esset, suspicaturum, quam vbi esset, defensu-

rum fuisse: vt enim dixit Diuus Ambrosius libro secundo in Lucam, capite primo. Locupletior testis pudoris Mariæ adhibetur, qui posset, & delere iniuriam, & vindicare opprobrium, si non agnosceret sacramentum. Sed nec egregia D. Bernardi verba ad idem silentio præterire possum: Dicam quod mihi, immò, quod ante me Patribus visum fuit; illa vtrique fuit ratio desponsationis Mariæ, quæ & dubitationi Thomæ; sicut enim Thomas dubitando, & palpando constantissimus factus est dominicæ confessor Resurrectionis; ita, & Ioseph Mariam sibi desponsando, eiusque conuersationem tempore custodie studiosius comprobando, factus est pudicitie fidelissimus testis. Pulchra vtriusque rei conuenientia Thomæ dubitatio, & desponsatio Mariæ: poterant quidem similem erroris laqueum nobis iniicere, fidei videlicet in illa, castitatis in illa, veritatem in suspensionem adducere; sed valde prudenter, & pie factum est, per contrarium, vt vnde metuebatur suspicio, firma sit certitudo: nam, & de filij resurrectione, citius quidem ego (qui infirmus sum) crediderim Thomæ dubitanti, & palpanti, quam Cæphæ audienti, & credenti, & de Matris continentia facilius sponso eius custodienti, & experienti, quam ipsi quoque Virgini de sola sua conscientia se defendenti.

Deinde ex parte Christi simul & Matris ea notissima occurrit ratio, vt Ioseph vtrique esset adiumento, atque custodia, & sacrae illius familiae in temporalibus administrator; vnde ad ipsum, tanquam caput (vir enim caput est mulieris, vt ait Apostolus) & non ad Mariam Deus mandata sua misit: Ecce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph, dicens: accipe puerum, & matrem eius, & fuge in Ægyptum: deinde, cum reuersurus esset ex Ægypto: Ecce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph, dicens: surge, & accipe puerum, & matrem eius, & vade in terram Israel. Vt tamen hæc rationem illustremus, in memoriam oportebit reuocare verba illa Isaiæ: Egredietur virga de Isaiæ, & flos de radice eius ascendet: sanæ virga illa, virgo Maria est (vt in Commentario illius loci obseruauit D. Hierony.)

ex qua

D. Thom.

Deut. 22.

Lucæ 1.

Leuit. 21.

D. Bernard.

Lucæ 2.

ex qua instar floris Christus ascendit, qui de seipso dixit: *Ego flos campi, & lilium conuallium*: sicut autem nunquam flos ascendit è virga foliis nuda, prius enim virga foliis adumbratur, & honestatur, quam flos ascendat, ita Maria prius viri umbra, & ornamento decorari debuit, quàm Christus in ea nasceretur; vt sic & Virgini solaminis umbram, & fructui illius instar folij à persecutionis grandine protectionem suam exhiberet.

Est etiam alia omnium notissima ratio, cuius meminit Angelicus Doctor 3 p. q. 29 art. 1. ex parte Christi, ne, si mater eius innupta fuisset ipse tanquam spurcius, & illegitimus reputaretur; ex quo aliud poterat pullulare manifestum incommodum, vt Messias esse minimè crederetur. Si enim leuiora quædam ei obiciebant ad id negandum, quantum magis hoc ei opposuissent, cum certum esset, Messiam nõ ex illicito concubito fore nasciturum: vnde D. Ambros. lib. 2. in Luc. dixit: *quid Iudeis, quid Herodi possit adscribi, si natum viderentur ex adulterio persequuntur* desponsata ergo fuit Virgo non solum, vt Matris famæ, sed & filij honori pariter consulere.

His addo aliam rationem ex parte Christi, vt matrimonium, quod tãquam vnum ex septem sacramentis Ecclesiæ Christus instituerat, ipse honoraret; id, quod præstitit, efficiens, ne careret optimo, atque excellentissimo omnium fructu, qualis erat ipse Iesus, mundi vita. Licet enim conceptus non fuerit ex vsu matrimonij, sed ex virtute Spiritus sancti, tamen quia ex Virgine coniugata Iosepho natus est, certè inter fructus illius castissimi coniugij meritò computatur, ex quo matrimonium summum honorem suscepit; vnde D. Ambrosius dixit: *Mariam simul fuisse Virginem, & nuptam, vt in eius persona virginitas simul, & matrimonium honoraretur.*

Ex parte nostra multiplex occurrit ratio: Prima, ne per virginitatis electionem, nuptias damnare, aut despiciere videre

tur; & vt tolleretur excusatio Virginibus, quæ propter suam incautelam non vitant infamiam. Secunda, vt nõ solum Virgines, & viduæ sed & nuptæ haberent Deiparam Mariam tanquam speculũ, & magisterium rectè, & sanctè viuendi, ab eaq; discerent, quomodo se gerere debeant erga viros suos, tam fidelitate, quam obedientia, & alijs similibus. Tum, vt per virum ordo genealogiæ Virginis texeretur; vnde D. Ambrosius super Lucam ait:

Qui in seculum venit, seculi debuit more de-

scribi: viri autem persona queritur, quæ in senatu, & reliquis curijs Ciuitatem generis asserat dignitatem. Consuetudo etiam nos instruit scripturarum, quæ semper viri originem querit. Tertia ratio sum-

mitur ex Chrysostomo super Ioan. 3 quoniam fideles sumus filij Ecclesiæ, quæ quidem sponsa est Christi, secundum illud testimonium, quod dedit Ioannes de illo

dicens: Qui habet sponsam, sponsus est: & Ioan. 3. Osee 2 Sponsabo te mihi in fidem: & Apocalyp. Dase gloriam Deo, quia venerunt nuptiæ agni, & vxor eius preparauit se (eadem,

quæ hic dicitur vxor, appellatur sponsa) igitur, ne filij adoptiui, qui sumus nos, aliquid amplius, vel melius in nostra

regeneratione, aut natiuitate haberemus, quàm filius naturalis, si nos ex sponsata nasceremur, & ille non; ideo etiam (vt per omnia similis fratribus es-

set) ex matre desponsata nasci voluit, ad cuius similitudinem nostra etiam deberet esse natiuitas. hinc D. Petrus Chry-

solog ser. 146 non solum ait Virginem figurare sponsam Christi Ecclesiam, sed, & Iosephum adumbrare eius spõsum Christum, ex quibus tanquam ex patre, & matre nascimur, & educamur omnes fide-

les. Aurea verba illius sunt hæc: Non apices, non literæ, non syllabæ, non verbum, non nomina, non persona in Euangelio diuini vacua sunt figuris: sponsa queritur, vt iam tunc Ec-

clesia Christi sponsa signetur, iuxta illud Osee Prophetæ cap. 2. Sponsabo te mihi in iustitia, iudicio, misericordia, & miserationibus, & desponsabo te mihi in fide hinc Ioannes ait: Qui

Ibidem.

Chrysost. super Ioan. 3.

Ioan. 3.

Osee 2.

Apoc. 19.

Apoc. 21.

D. Petrus

Chrysal. ser.

146.

Osee 2.

habet

Ioan. 3. *habet sponsam, sponsus est, & vere sponsa, quæ virginali partu nouam Christi regnicit infantiam; procuratur Ioseph sponsus, vt iste in illo Ioseph Christi figuram impleat passionis. Ioseph prophetalibus somnis incurrit zelum, Christus prophetis visionibus suscepit inuidiam,*

Genes. 37. *Ioseph missus in lacum mortis viuus emergit à lacu; Christus mortis sepulchro datus, viuus resurgit à sepulchro: Ioseph venundatus est, pretio taxatus est Christus; Ioseph traducitur ad Ægyptum; ad Ægyptum fugatur Christus: Ioseph esuriens populis panem copiose subministrat, Christus cæli pane manentes orbe toto saturat nationes; sic lucet, cur Ioseph iste celestis sponsi tyrum praeulerit, portauerit imaginem, ambulauerit in figuram. Denique vltimam subiungo rationem, vt doceret nos, non posse Christum nasci in anima orbatu viro. Vir, & sponsus animæ Christus est, secundum illud Pauli: *Despondi vos vni viro virginē castam exhibere Christo. Vir autem dicitur à virore: Christus autem est, qui virorem, ac vigorem nostris animabus per suam gratiam cōfert: igitur anima, quæ hoc viro orbatu fuerit, nec concipere, nec parere optimos bonorum operum foetus poterit, ipso dicente: Sine me nihil potestis facere. Mollis, & effœminata est anima, quæ non habet hunc virum, nempe Christum in se carnisque fragilitati potius obnoxia, quàm Deo; id autem volebat Pharaon, vt viri interirent, fœminæ viuerent, sic Dæmon hunc virum vult perire, & suffocari in nostris animabus, qui, & spiritui robur conferebat, & animæ tenebat imperium, vt carni fragili vsurpante sceptrum, fragilia omnia, & debilia opera nostra, ac nullius roboris sint; & adimpleatur in nobis maledictio illa contra Ægyptum: *Mulieres dominatæ sunt eis, id est, effœminatæ operationes.***

Isaiæ 3. *Ex parte tandem Dæmonis, incestissimi hostis generis humani, hanc tradidit rationem sanctissimus ille martyr Ignatius in epist. ad Ephesios: vt scilicet, partus Virginis Diabolo celaretur: videns enim ex muliere coniugata nasci Christum, nō*

Mari. Ignat. epist. ad Ephes.

explorauit, an integra, nec violata mansisset; vnde sicut occultauit olim Dominus vnctionem Dauid, ne Sauli innotesceret, cum enim præcepisset Samueli, vt impleteret cornu oleo, & in Bethlehẽ pergeret ad vngendum Dauid, ipseque respondisset: *Quomodo vadam? audiet enim Saul, & interficiet me. Dominus ei dixit: Ibidem, Vitulum de armario tolles in manu tua, & dices: ad immolandum Domino veni: vt hoc, velut tegumento, occulta esset vnctio Dauidis in Regem: non secus cum misit Dominus Christum suum in vteru Virginis, vbi sacra eius humanitas vncta fuit oleo lætitiæ præ confortibus suis, vt Diabolo eius partus, & conceptus celaretur, voluit illam nuptam esse cum Ioseph; sic enim videns Diabolus eam cum viro simul cohabitare, Dei sacramentum non intelligebat; nulla enim tunc suspicio oriri poterat, quod matrimonio cōiuncta Virgo conciperet; & licet explorare potuisset claustra pudoris inuiolata permansisse, non tamen ad id attendit, cum in fœmina nupta superfluum appareret id perlustrare; vnde ex eius inaduertentia, Deo sic prouidente, hoc ab eius notitia fugit mysterium fuisse autem hoc modo delusum Dæmonem non obscure docuit D. Bernardus homil. 2. super missus, dum ait, quod sicut Diabolus fœminam prius decepit, & per illam viru, sic oportuit, eundem hostem à Virgine occultè decipi, & illudi, & postea à Christo virorum fortissimo palam debellari, vt hac arte, multiformis proditoris attem falleret. Sed nihilominus hanc martyris Ignatij rationem, quam tota Patrum antiquitas, probauit, eam enim amplexi sunt Basiliius, Hieronymus, Damascenus, Bernardus, Origenes, Rupertus, & Theophylactus, refellunt Scotus, Abulcensis, & Maldonatus, ea adducti ratione, quia licet Virgo nupta esset, cum integrum ei maneret, & inuiolatum claustrum virginittis, facile à Dæmone id cognosci posset, cum id intra spheram naturalis sui luminis contineretur: nec referri (inquiunt) dicere,*

1. Reg. 16.
Ibidem.
Psalm. 44.
D. Bernard.
Basil. homil. de Christi genere.
Hieron. super Math. 23.
Damasc. 4. de fide.
Bern. super missus.
4. no. vng.
Org. homil. 6. no. Lat. dicere,

dicere, diuinitus impeditum fuisse Dæmonem, ne id agnosceret; nam etiam si innupta non esset impediti etiam eodem modo potuisset. Minimè tamen hæc infirmæ rationem martyris Ignatij, tot SS Patrum auctoritate stabilitam; quam enim ad occultandum illud mysterium Diabolo, non fuisse simpliciter necessarium matrimonium, fuit tamen medium valde conueniens. Primo, vt Dæmon facilius anteuerteretur (vt nuper dicebam) à curiosa scrutatione conceptionis, & partus Virginei; vnde Chryostomus, Theophylactus, & Euthymius super cap. 1. Matth. & Damascen. lib. 4. de fide aiunt, Dæmonem cum ex prophetia illa Isaia: Ecce Virgo concipiet: non ignoraret Christum ex Virgine nasciturum, sollicitè obseruasse omnes virgines; & cum Virginem desponsatam videret, ab illa cauere desistisse, nec quidquam curasse, violata, an inuiolata esset, perlustrare: ex quo D. Ambrosius super Lucam ait: Non mediocris quoque causa est, vt virginitas Mariae falleret principem mundi, qui eam desponsatam cerneret viro, parum non potuit habere suspectum; fallendi enim mundi principem fuisse consilium, ipsius Domini verba declarant, cum Apostoli iubentur tacere de Christo. Secundo, quia si intelligeret, non esse ex matrimonio grauidam, non posset sibi persuadere fuisse ex turpi concubitu, tum ob angelicam puritatem, quam videbat in Virgine; tum quia sciebat, ipsum non fuisse auctorem illius delicti; non fit autem communiter fornicatio, nisi ipso sciente, & vt plurimum, suggerente. Quod si cuiquam videatur, frustra Dæmoni id occultari, cum alia manifestissima ei signa fuerint, per quæ agnoscere poterat Christum esse Messiam; vidit enim euidentissima miracula, quæ Christus fecit in attestacionem, quod erat filius Dei; audiuit etiam vocem Patris de cælo delapsam: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit: non tamen quidem iudicabit; quia quidquid sit, ea testimonia, quæ clarè ostendebant,*

Christum esse Messiam, fuerint Dæmoni cognita, vel occulta, de quo Theologi in 3. Sententiarum; certè post adultam ætatem non erat ita necessarium, Christi mysteria Dæmoni occultari, quia iam accesserat tempus cum illo apertius congrederendi; quod tamen in infantia non sic oportebat, diuina prouidentia, & sapientia id sic disponente; ne scilicet acrius Christum persequeretur, vt adnotauit Angelicus Doctor 3. p. q. 29. art. 1. vnde Rupertus lib. 11. de victoria Verbi ingeniose dixit: *Desponsatio Virginis Diabolum fecellit, & cunctos satellites eius, vt nescirent sacramentum, cuius sciendi modum non erat tempus. & Origenes super Matthæum ait: Quæ fuit causa, vt esset desponsata Maria Iosepho? nisi quatenus hoc sacramentum Diabolo celaretur, & ille malignus fraudis commenta aduersus desponsatam nulla penitus inueniret?*

Theologi in 3
sentent.

D. Thom.

Rupe. li. 11.
de vict. ver.
c. 19.

Origen super
Matth.

HOMILIA VII.

Matrimonium felicissimum inter Mariam, & Iosephum varia eruditione, ac vberissima Conceptuum copia prosequimur; quantaque dignitas sit, Iosephum sponsum fuisse Virginis: ex similitudine quam opus fuit habere cum illa elucidamus.

INTER alia pleraque, quæ apprime desiderantur in matrimonio, vt felix, faustumque sit, illud per sepe tam apud sacra, quam prophana eloquia lego, vt inter coniuges, quoad fieri possit, æqualitas sit generis, diuitiarum, bonæ indolis, & reliquorum bonorum, tam naturæ, quam eorum, quæ fortunæ, vulgus vocitat. Ouidius id probè agno-

Scilicet,